

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 96/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. apríla 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. J., H., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 200/2008 z 25. novembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2009 doručená sťažnosť Ing. Ľ. J., H. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 200/2008 z 25. novembra 2008.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

«Ja som sa žalobou doručенou na Okresný súd v Humennom domáhal vyslovenia neplatnosti odvolania z funkcie – určenia neplatnosti výpovede, žiadal som, aby súd „zaviazal žalovaného vyplatiť žalobcovi ušlú mzdu do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku“ a žiadal som nahradiť trovy konania. Súd o mojich nárokoch rozhodoval postupne, vylučujúc nárok uplatnený ako ušlá mzda na samostatné konanie. Naposledy, pred vynesení rozsudku I. stupňa, ktorý dovoľaním navrhujem zrušiť, rozhodoval Krajský súd v Prešove, ktorý uznesení sp. zn. 4 Co 521/03 – 243 rozsudok Okresného súdu v Humennom sp. zn. 9 C 1195/2001 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol, že súd I. stupňa nerozhodol o mojich mzdových nárokoch. V priebehu konania nasledujúceho po tomto rozhodnutí Krajského súdu v Prešove som upresnil svoj nárok označený ako „ušlá mzda“ tak, že som vyčíslil výšku odstupného, ktorú mi má žalovaný uhradiť. Podaním zo dňa 11. 5. 2003 adresovanému Krajskému súdu v Prešove som okrem iného uviedol: „Vzhľadom na znenie rozsudku Okresného súdu v Humennom č. j. 9 C 782/95–106 zo dňa 29. 6. 1998 na strane 3 ods. 1 a 4, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. 4 Co 91/01–161 zo dňa 16. 5. 2001 a skutočnosť, že ani do dnešného dňa žalovaný – M. H. nevyplatil žalobcovi odstupné podľa zákona č. 195/91 Zb., týmto žiadam krajský súd o určenie výšky odstupného vrátane úrokov z omeškania“.

Krajský súd v Prešove už citovaným uznesení zo dňa 13. 9. 2004 uviedol, že týmto podaním som si okrem iného uplatnil voči žalovanému aj nárok na odstupné. S týmto záverom krajského súdu nemôžem z dôvodov, ktoré uvediem ďalej, súhlasiť. Tento právny názor a to, že podaním zo dňa 11. 5. 2003 som si uplatnil nárok na odstupné, bol prvýkrát uplatnený mojim podaním zo dňa 11. 5. 2003, bol prevzatý ako to vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého I. stupňového rozsudku, aj súdom I. stupňa, aj odvolacím súdom.

Pokiaľ súd I. stupňa, aj odvolací súd dospeli k právnomu názoru, že nárok na odstupné som si uplatnil až podaním zo dňa 11. 5. 2003 a že tento nárok nemožno zahrnúť pod neurčitý pojem ušlá mzda, ktorý bol uplatnený v žalobe doručenej súdu dňa 11. 7. 1995, po tom napriek tomu, že „o zmene“ môjho návrhu I. stupňový, ani II. stupňový súd doposiaľ nerozhodol, posúdil môj nárok na odstupné ako taký, ktorý nebol predmetom

pôvodnej žaloby. Takýto postup však O. s. p. však neumožňuje ako to vyplýva z citovaného ustanovenia § 95. Je teda nesporné, že súdy obidvoch stupňov konali o mojom nároku na odstupné a došli k záveru, že nárok na odstupné som si v pôvodnej žalobe neuplatňoval, pričom v konaní nebolo vydané uznesenie, ktorým by takáto zmena bola súdom pripustená. Uvedený postup súdu, teda konanie o mojom návrhu bez uznesenia o pripustení zmeny návrhu vylučuje právny záver, ku ktorému došli súdy obidvoch stupňov, že napadnutý rozsudok je rozsudkom o zmenenom návrhu.

Ako som uviedol už vo svojom odvolaní zo dňa 30. 7. 2007, aj na pojednávaní dňa 25. 1. 2008 pred odvolacím súdom, nárok, ktorý je v súčasnosti predmetom konania, som uplatnil v procesne nedokonalnej forme už vo svojej žalobe zo dňa 10. 7. 1995. Vyššie citovaný petit tejto žaloby obsahuje nárok na náhradu ušlej mzdy. Takýto nárok však vtedy platný Zákonník práce, ani iné predpisy vrátane Zákona o mzde 1/1992 Zb. nepoznali. Tento nárok nebol kvantifikovaný.

Ako vyplýva z vyššie citovaného ustanovenia § 42 ods. 1 – môj návrh bol neúplným podaním, keďže neobsahoval v citovanej časti petitu určenie, čo sledujem... Predseda senátu ma ako navrhovateľa mal vyzvať na to, aby sa moje nesprávne, resp. neúplné podanie opravilo. Mal ma zároveň poučiť o tom, ako mám opravu alebo doplnenie urobiť. Je nesporné, že v žiadnom štádiu konania som nebol vyzvaný na odstránenie nedostatkov vád konania.

Pokiaľ odvolací súd zaoberajúci sa otázkou premlčania posúdil so zreteľom na ustanovenie § 4 ods. 2 Zákona č. 1/1992 Zb. o mzde predmetnú časť petitu mojej žaloby tak, že je vylúčené, aby som sa domáhal odstupného, keďže Zákon č. 1/1992 Zb. výslovne stanovuje, že odstupné nemožno považovať za mzdu, v tejto súvislosti poukazujem na to, že ja som sa už so zreteľom na okolnosti, za ktorých bola podaná žaloba, nemohol domáhať mzdy podľa ustanovenia § 4 ods. 2 Zákona č. 1/1992 Zb...

V čase podania žaloby som však ja žiadnu prácu pre žalovaného nevykonával, ako je to zrejmé zo samotnej žaloby a preto označenie ušlá mzda nevypovedá nič o charaktere mnou uplatňovaného nároku so zreteľom na odvolacím súdom zdôraznené znenie § 4 ods. 1 Zákona č. 1/1992 Zb...

Výkladom, ktorý si osvojil krajský súd teda nemožno identifikovať, aký nárok som si v skutočnosti v žalobe uplatnil...

Ako už bolo vyššie uvedené, moje tvrdenie o tom, že predmetom môjho návrhu bolo aj odstupné, nie je v rozpore s jazykovým prejavom, keďže jazykový prejav použitý v žalobe je natoľko nezrozumiteľný, že nemôže byť v rozpore s mojim tvrdením o tom, že išlo o nárok na odstupné...

Tým, že súd I. stupňa mi neumožnil ako účastníkovi konania odstrániť vady mojej žaloby a namiesto takéhoto predpísaného postupu vykladal moju žalobu spôsobom, ktorý je v rozpore s mojou vôľou, napriek tomu, že mne ustanovenie § 43 O. s. p. dáva právo nesprávne alebo neúplné podanie opraviť, odňal mi možnosť konať pred súdom, ktorú mi ustanovenie § 43 O. s. p. priznáva.

Tým, že I. stupňový, aj odvolací súd rozhodovali o mojom nezmenenom nároku ako o odstupnom, nárok na ktoré podľa nich nebol uplatnený v žalobe, pričom zmenu návrhu nepripustili tým, že súd I. stupňa ma nevyzval na odstránenie nedostatkov väd podania, ale spolu so súdom odvolacím vykladali môj právny úkon v rozpore s mojou vôľou, porušili zásady spravodlivého súdneho konania, ako aj moje právo konať pred súdom zákonom ustanoveným spôsobom, ktorému zodpovedá taký postup súdu, ktorý rešpektuje platné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, ktorý upravuje spôsob a medze práva zakotveného v článku 46 ods. 1 Ústavy SR.»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie zakotvené v článku 6 ods. 1 Dohovoru a právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na súde Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, bolo rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 200/2008 z 25. 11. 2008 porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Krajskému súdu v Prešove pokračovať v porušovaní namietaných právach sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5 Co 200/2008 zo dňa 25. 11. 2008 a vracia mu vec na ďalšie konanie.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 3 320 Eur/100 018,32 Skk.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd zistil, že podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu z dôvodu, že tento súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Humenné (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C 32/2006-337 z 10. júna 2008 o zamietnutí jeho návrhu „o náhradu odstupného“ nerešpektujúc prejav jeho vôle obsiahnutý ešte v žalobe podanej okresnému súdu 10. júla 1995, jeho právo o tom, že mal byť vyzvaný na odstránenie nedostatkov označeného podania, ako aj z dôvodu, že krajský súd nerešpektoval príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku pojednávajúce o tom, že o návrhu na zmenu petitu je potrebné rozhodnúť. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd nevyložil obsah jeho pôvodnej žaloby ako nárok na odstupné, aj keď podľa jeho tvrdenia to bolo prejavom jeho vôle, neprihliadol na to, že tým, že v priebehu konania nebol vyzvaný na odstránenie tohto nedostatku podania, mu bola odňatá možnosť konať pred súdom zákonom ustanoveným spôsobom a napokon podľa názoru sťažovateľa krajský súd sa uspokojil so stavom, že ak podľa skoršieho tvrdenia súdov rozhodujúcich v danej veci nárok na „náhradu odstupného“ uplatnil až podaním z 11. mája 2003, o pripustení alebo nepripustení zmeny návrhu nebolo dosiaľ rozhodnuté.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že hoci okresný súd a krajský súd tvrdili, že nárok na náhradu odstupného si neuplatnil v pôvodnej žalobe, ale až podaním z 11. mája 2003, o pripustení alebo nepripustení takejto zmeny návrhu nebolo dosiaľ rozhodnuté, ústavný súd uvádza, že v tejto časti považuje sťažnosť za podanú oneskorene.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Pozornosti ústavného súdu neušlo zistenie, čo napokon vyplýva zo samotných tvrdení sťažovateľa, ako aj z obsahu rozsudku okresného súdu č. k. 9 C 32/2006-337 z 10. júna 2008, že až podaním sťažovateľa z 11. mája 2003 sa vo veci konajúce súdy zaoberali jeho návrhom ako nárokom na odstupné. Táto skutočnosť bola sťažovateľovi

známa už z uznesenia krajského súdu sp. zn. 4 Co 521/2003 z 13. septembra 2004. Pritom túto námietku sťažovateľ predstrel až v sťažnosti podanej ústavnému súdu smerujúcej proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 5 Co 200/2008 z 25. novembra 2008, hoci mu nič nebránilo v tom, aby ju uplatnil v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti, teda od doručenia uznesenia krajského súdu z 13. septembra 2004 presne tak, ako to vyžaduje § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 246/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07).

Keďže zmeškanie lehoty na podanie sťažnosti ústavnému súdu nemožno odpustiť, ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť v tejto časti je potrebné pokladať za sťažnosť, ktorá nebola podaná v zákonom ustanovenej lehote, a preto ju už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu, že bola podaná oneskorene (obdobne napr. III. ÚS 143/07, III. ÚS 297/08).

S prihliadnutím na uvedené sa natíska otázka, či v prípade, ak by krajský súd rozhodol v súlade s očakávaniami sťažovateľa, by tento namietal, že o pripustení alebo nepripustení zmeny jeho návrhu nebolo rozhodnuté. Táto otázka je akiste logická, keďže sťažovateľ námietku spojenú so zmenou jeho návrhu predstrel až v súčasnej dobe, hoci o nerozhodnutí o zmene svojho návrhu vedel už z uznesenia krajského súdu z 13. septembra 2004. Sťažovateľ si bol teda vedomý toho, že jeho nárok na odstúpné bol takto kvalifikovaný až na základe jeho podania z 11. mája 2003. V týchto súvislostiach je zároveň otázne, v akom svetle je potrebné vnímať sťažovateľovo hľadanie spravodlivosti.

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ tvrdil, že aj napriek tomu, že súdy nesprávne vykladali prejav jeho vôle vyplývajúci zo žaloby z 10. júla 1995, čo podľa jeho názoru malo byť odstránené výzvou na odstránenie nedostatkov podania, krajský súd potvrdil

prvostupňové rozhodnutie o zmietnutí jeho návrhu „o náhradu odstupného“. Ústavný súd zastáva názor, že sťažnosť v tejto časti treba odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Z relevantnej časti napadnutého rozsudku krajského súdu totiž vyplýva:

«Kedže zo strany žalovaného vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobcu (odstupného) bola vnesená námietka premlčania, odvolací súd mal za to, že v danom konaní je potrebné najprv ujasniť, či žalobca uplatnil nárok na odstupné včas alebo nie. Zaoberal sa aj tým, či možno pod nárok, ktorý žalobca prezentoval v prvotnej žalobe zo dňa 11. 7. 1995 ako nárok na úhradu ušlej mzdy subsidovať aj nárok, ktorý uplatni! neskôr v priebehu konania vo vzťahu k odstupnému.

Podľa ust. § 263 ods. 1 Zákonníka práce, platného v tom čase, ak nie je v tomto zákonníku ustanovené inak, je lehota na uplatnenie peňažných nárokov 3 roky.

Podľa ust. § 1 zákona č. 195/1991 Zb., tento zákon sa vzťahuje na pracovníkov organizácie, u ktorých dochádza pri organizačných zmenách alebo racionalizačných opatreniach k rozviazaniu pracovného pomeru výpoveďou danou organizáciou z dôvodov ustanovených v § 46 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce, alebo dohodou z tých istých dôvodov a na ženy, u ktorých dochádza k rozviazaniu pracovného pomeru v dôsledku uplatnenia zákazu niektorých prác pre ženy (ďalej len uvoľňovanie pracovníkov).

Podľa ust. § 3 ods. 1, 3 zákona č. 195/1991 Zb., - uvoľňovanému pracovníkovi prislúcha odstupné ako jednorázový príspevok vo výške 2-násobku priemerného zárobku zisteného u neho podľa pracovnoprávných predpisov na podklade pred skončením pracovného pomeru. Odstupné vypláca organizácia po skončení pracovného pomeru v najbližšom výplatnom termíne určenom organizáciou pre výplatu mzdy, pokiaľ sa organizácia nedohodne s uvoľňovaním pracovníkov na výplate odstupného v deň skončenia pracovného pomeru alebo na neskoršom termíne výplaty.

Poskytovanie odstupného upravoval zákon č. 195/1991 Zb. o odstupnom pri skončení pracovného pomeru. Ten stanovil, že odstupné sa poskytuje zamestnancom, u ktorých došlo pri organizačných zmenách k rozviazaniu pracovného pomeru, výpoveďou zo strany zamestnávateľa z dôvodov uvedených v ust. § 46 ods. 1 písm. a) až c) Zákonníka práce, alebo dohodou o rozviazaní pracovného pomeru uzavretou z tých istých dôvodov a ženám,

u ktorých dochádzalo k rozviazaniu pracovného pomeru v dôsledku uplatnenia zákazu niektorých prác a pracovísk pre ženy. Výška odstupného tak bola stanovená zákonom o odstupnom, ako finančná satisfakcia pre zamestnanca. Výšku odstupného pri skončení pracovného pomeru zákon stanovoval na 2-násobok priemerného mesačného zárobku u zamestnanca, pričom v kolektívnych zmluvách bolo možné výšku odstupného zvýšiť o ďalší 3-násobok priemerného mesačného zárobku zamestnanca.

Pojem mzdy upravoval zákon č. 1/1992 Zb., ktorý v porovnaní s ust. § 111 Zákonníka práce v tom čase platného, bol vymedzený podstatne širšie.

Ustanovenie § 4 ods. 2 zákona č 1/1992 Zb. charakterizuje mzdu ako peňažné plnenie alebo plnenie peňažnej hodnoty poskytované zamestnávateľom zamestnancovi za prácu.

Toto ustanovenie zároveň výslovne zakotvuje, ktoré plnenia nemožno považovať za mzdu. Ide o tzv. negatívne vymedzenie pojmu mzdy. Sú nimi plnenia poskytované podľa osobitných predpisov v súvislosti so zamestnaním, najmä náhrady mzdy, odstupné, cestovné náhrady, výnosy z kapitálových podielov a odmena za pracovnú pohotovosť. Pritom nejde o taxatívny ale len príkladmo uvedený výpočet.

Z takto ustáleného gramatického výkladu definície mzdy podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že nárok na odstupné nebol súčasťou žaloby o náhradu ušlej mzdy. Zákonník práce, v tom čase platný, termín „ušlá mzda“ ani nepoznal. Poznal všeobecnú charakteristiku mzdy uvedenú v § 111 Zákonníka práce a definíciu mzdy podľa zákona č. 1/1992 Zb. Preto bolo dôvodné konštatovať, že nárok žalobcu na výplatu odstupného nemohol byť súčasťou žaloby zo dňa 11. 7. 1995, ktorou sa okrem iného domáhal, aby žalovaný bol zaviazaný mu nahradiť ušlú mzdu ako aj trovy konania.

Ak teda nebol súčasťou tejto žaloby, správne sa prvostupňový súd zaoberal tým, kedy prvýkrát žalobca tento nárok uplatnil. Z vykonaného dokazovania prvostupňovým súdom vyplýva, že žalobca prvýkrát podaním zo dňa 11. 5. 2003 doručeným Krajskému súdu v Prešove dňa 13. 5. 2003 žiadal o určenie - vyplatenie odstupného, vrátane úrokov z omeškania.

Podľa § 262 ods. 1 Zákonníka práce, v tom čase platného, lehota začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť po prvýkrát.

Právo sa môže po prvýkrát uplatniť vtedy, keď mohlo byť najskôr uplatnené voči druhému účastníkovi. Moment, kedy sa právo mohlo po prvýkrát uplatniť je ustanovený Zákonníkom práce, iným právnym predpisom, kolektívnou zmluvou alebo dohodou účastníkov.

Lehota začína plynúť odo dňa keď právo spravidla bolo možné uplatniť na súde. Je to deň, kedy nastala splatnosť dlhu na strane povinného účastníka.

V danom prípade nárok - výplata odstupného, prislúcha uvoľnenému zamestnancovi po skončení pracovného pomeru v najbližšom výplatnom termíne určenom organizáciou pre výplatu mzdy.

Odvolačí súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že najbližší výplatný termín pre žalobcu na výplatu odstupného bol v mesiaci jún 1995 a po uplynutí tohto mesiaca začala plynúť žalobcovi 3-ročná premlčacia lehota na uplatnenie nároku odstupného, ktorá uplynula v mesiaci jún 1998. Keďže žalobca nárok na výplatu odstupného uplatnil až po uplynutí tejto lehoty, bolo dôvodné konštatovať, že uplatnil nárok po uplynutí premlčacej lehoty.

Preto s ohľadom na hospodárnosť konania, už nebolo potrebné, aby odvolací súd sa zaoberal vecou samou.

K odvolaním námietkam odvolateľa, že jeho nárok bol uplatnený včas, ale bol uplatnený v nedokonalej procesnej forme a bolo povinnosťou súdu vyzvať ho na odstránenie nedostatkov jeho podania odvolací súd dodáva. Odstupné je osobitným nárokom uplatňovaným na základe osobitného predpisu a nespadá do nárokov týkajúcich sa mzdy. Preto nemohol a nemal prvostupňový súd vyzývať žalobcu na odstránenie nedostatkov jeho podania. Išlo by o poučenie týkajúce sa hmotného práva nie procesného. Žalobcom bolo zreteľne prezentované, že si uplatňuje iba nárok na náhradu mzdy a až neskôr v priebehu konania si uplatnil aj nárok na odstupné.»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí

relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Ústavný súd v prípadoch, keď sa zaoberal možným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) vyslovil, že právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nemožno považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 67/06, III. ÚS 59/09).

Ako vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd v ňom zreteľne prezentoval svoje názory odvolávajúc sa na príslušné zákonné ustanovenia účinné v relevantnom čase, teda Zákonník práce, zákon č. 195/1991 Zb. o odstupnom poskytovanom pri skončení pracovného pomeru a zákon č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku. Sťažovateľovi ozrejmil, aké úvahy ho viedli k presvedčeniu, že súčasťou jeho žaloby z 10. júla 1995 nemohol byť nárok na odstupné, a poukázal na to, že vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným premlčacia doba na uplatnenie daného nároku uplynula v mesiaci jún 1998. Okrem toho krajský súd reagoval aj na námietku sťažovateľa, že nárok na odstupné bol uplatnený včas, ale v nedokonalejšej forme, a že bolo povinnosťou okresného súdu vyzvať ho na odstránenie tohto nedostatku podania. V tejto súvislosti odvolací súd konštatoval, že charakter odstupného a právna úprava jeho nárokov je odlišná od nárokov týkajúcich sa mzdy, a preto nebolo potrebné sťažovateľa vyzývať na doplnenie podania, pretože by išlo o výzvu a poučenie súvisiace s hmotnoprávnym nárokom, a nie o poučenie, ako treba odstrániť procesné a formálne nedostatky podania. S uvedenými tvrdeniami krajského súdu sa napokon stotožnil aj ústavný súd, ktorý k uvedenému dodáva, že nemožno očakávať od všeobecného súdu, aby v istých medzerách suploval požiadavky účastníka konania tým,

že výzvou na odstránenie nedostatkov podania by mu odkryl obzor o možnosti uplatnenia aj iného hmotnoprávneho nároku, než aký vyplýva z podaného návrhu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastáva názor, že z hľadiska sťažovateľom nastolených námietok je potrebné závery krajského súdu považovať za ústavne akceptovateľné a zlučiteľné s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. apríla 2009